

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษา ระดับจังหวัดและอำเภอ ในเขตการศึกษา 5 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ประชากรในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ บุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เขตการศึกษา 5 จำนวน 183 คน บุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 5 จำนวน 249 คน บุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 จำนวน 437 คน และบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 5 จำนวน 705 คน รวมทั้งสิ้น 1,574 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากประชากรที่เป็นบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เขตการศึกษา 5 จำนวน 35 คน บุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 5 จำนวน 48 คน บุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 จำนวน 85 คน และบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 5 จำนวน 138 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรทั้งสิ้น 306 คน โดยใช้สังกัดเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น และกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเป็นไปตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสังกัดและระดับการบริหาร ในแต่ละจังหวัด

จังหวัด	ประชากร										กลุ่มตัวอย่าง			
	สังกัด สป.		สังกัด สปช.		รวม		รวม		สังกัด สป.		สังกัด สปช.		รวม	
	จังหวัด	อำเภอ	จังหวัด	อำเภอ	จังหวัด	อำเภอ	จังหวัด	อำเภอ	จังหวัด	อำเภอ	จังหวัด	อำเภอ	จังหวัด	อำเภอ
ราชบุรี	30	52	86	126	116	178	294	6	10	17	25	23	35	58
สมุทรสงคราม	26	17	58	49	84	66	150	5	3	11	10	16	13	29
เพชรบุรี	35	37	71	108	106	145	251	7	7	14	21	21	28	49
ประจวบคีรีขันธ์	22	34	67	114	89	148	237	4	7	13	22	17	29	46
กาญจนบุรี	32	57	84	163	116	220	573	6	11	16	32	22	43	65
สุพรรณบุรี	38	52	71	145	109	197	306	7	10	14	28	21	38	59
รวม	183	249	437	705	620	954	1,574	35	48	85	138	120	186	306

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอ ในเขตการศึกษา 5 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง สังเกตและระดับหน่วยงานที่ปฏิบัติ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบตามที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ในเขตการศึกษา 5 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ คุณลักษณะส่วนตัว และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ (Rating Scale) กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	พฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก
4	หมายถึง	พฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับดี
3	หมายถึง	พฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	พฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	พฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษาทฤษฎีและจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารตามแนวคิดของสต็อกดิลล์ (Stogdill), สุมเมธี จันทร์หอม และจำลอง นักพ่อน มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารจากเอกสารและตำราต่าง ๆ และจากผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอ ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

3.1 ผศ.ดร.ธร สุนทรายุทธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 นายวันเดิม มณีโกคา ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5

3.3 นายจริยะ วิโรจน์ นักวิชาการศึกษา 8 ว สำนักพัฒนาการศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5

3.4 ดร.อภิรักษ์ เวทยนุกูล อาจารย์ 3 ระดับ 9
สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา

3.5 นายสงัด จันลา ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี

4. นำแบบสอบถามที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และขอคำแนะนำ
จากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องและเหมาะสม

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับเจ้าหน้าที่สำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขต
การศึกษา 5 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (discrimination) โดย
ใช้การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation)
โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson & Product Moment Correlation) ได้ค่าอำนาจ
จำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40 - .76 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข หน้า 119 ถึงหน้า 120)

6. นำแบบสอบถามที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ
โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204)
ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยมีค่า
สัมประสิทธิ์อัลฟา (α) เท่ากับ .98 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข หน้า 120)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตาม
วิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงศึกษาธิการจังหวัด
และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 6 จังหวัด คือ ราชบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี
กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และสุพรรณบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

2. จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 306 ฉบับ ไปยังบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่ของผู้วิจัยที่ได้เจ้าหน้าที่ของและติดแสตมป์ให้ไว้พร้อมแล้ว ภายในเวลาที่กำหนด
3. ในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามเวลาที่กำหนดไว้ ได้ติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนเป็นจำนวน 306 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละร้อยของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS Version 10

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24) ดังนี้
 - คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภออยู่ในระดับมากที่สุด
 - คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภออยู่ในระดับมาก
 - คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภออยู่ในระดับปานกลาง
 - คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภออยู่ในระดับน้อย
 - คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภออยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างคุณลักษณะ ระดับการบริหารและสังกัดของ
ผู้บริหารการศึกษาใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two-way ANOVA)